

KamraTnytt Höstnummer 2011

Styrelseordförande har ordet

Bästa medlemmar!

Styrelsen har haft sitt sedvanliga styrelsemöte på FMFS den 28 september och efter det är det dags för KamraToff höstnummer, trots att sommaren hänger sig kvar.

Vårt trevliga och givande årsmöte i våras i Linköping-Kvarn har följts av en riktigt fin Sverige-sommar och jag hoppas att ni alla haft möjligheter att njuta av den. Beträffande årsmötet som samlade ca 80 medlemmar så kommer ett reportage om detta i TIFF nr 4 och fina bilder finns ju redan som vanligt på vår hemsida.

På årsmötet fick vi en ny föreningsordförande Lennart Axelsson som är nye C FMFS. Lennart presenterade sig kort på årsmötet och det framgick bl.a att han närmast kommer från Försvarsdepartementet, och som vår avgående föreningsordförande Mats Klintång har han också ett förflutet som artillerist. Måne det är ett krav för att bli C FMFS!?! Mats kunde inte närvara vid årsmötet så vi får tacka av honom vid annat tillfälle.

*Nya föreningsordförande Lennart Axelsson informerar på senaste styrelsemötet.
Harry Johansson och Åke Olsson lyssnar*

Beträffande TIFF så kommer tidningen att få en ansiktslyftning från och med nästa nr 3. Jag ingår i TIFF redaktion och jag informerar lite fylligare om TIFF och vad som är på gång på sid 5.

Vi ska vara glada att vi har tillgång till TIFF och det gäller verkligen att utnyttja möjligheterna att skriva där. I nr 3 berättar Per-Arne Öhman om invigningen av Arsenalen vårt nya Försvarsfordonshistoriska museum och där kommer också en intervju med TIFF äldste läsare, tillika medlem i KamraToff, Folke Skjöldebrand som fyller 100 år i november!

KamraToff ska direkt eller indirekt vara med i alla nummer av TIFF, så kom igen med artikelidéer!

I år har vi färre sökande till stipendierna än tidigare så på styrelsemötet så diskuterade vi åtgärder för att förbättra information och marknadsföring av dessa. Årets stipendiat är utsedda och stipendierna kommer i vanlig ordning att utdelas vid FMTS julavslutning den 14 december. En kort presentation av stipendiaterna finner ni på sid 6.

Vi har alltid väldigt trevliga och givande årsträffar och jag tror att jag kan lova en lika intressant träff för 2012. Årsmötet beslöt att planera för Göteborg år 2012 med inriktning mot Försvarets Medicincentrum (FömedC), som håller till på fd KA4, och att Harry Johansson skulle hålla ihop "göteborgsgruppens" planering. Processen har startat och det finns ett programutkast som ser mycket lovande ut. Tidpunkten som ni redan nu ska lägga in i era almanackor är 2012-05-08—10. Det blir som vanligt vackra vårdagar, tisdag till torsdag för att underlätta resandet, och ett givande program. Inbjudan kommer i KamraToff vårnummer och på vår hemsida.

Harry Johansson har också skrivit och sammanställt en publikation om "Teknisk utbildning i armén". På styrelsemötet diskuterades hur detta unika och intressanta material skall göras tillgänglig för våra medlemmar och andra intresserade. Former och förutsättningar är i skrivande stund inte klara men Harry har gjort ett kort sammandrag av sitt arbete på sid 20--21 och vi kommer att återkomma i denna fråga till årsmötet.

I år var det min tur att representera vår förening vid Nordiska militära kamratmötet som anordnas vartannat år. För 2011 var det Norge som stod som arrangör några vackra sommardagar i början av juni. I programmet ingick besök i Oslo och det känns onekligen speciellt att ha promenerat där i regeringskvarteren i tiden så nära de hemska händelserna som sedan utspelades i Oslo och på Utöya i juli. Mer om mötet finner du i höstnumret.

I höstnumret hittar du också inbjudan till Mälardalsträff 2012-01-08 tillika nästa styrelsemöte, se K-E Lindgrens inbjudan på sid 3. Vidare har vi reportage från Försvarets dag i Östersund av Karl-Evert Englund och träff med Avmkurs 1981 av Bernt Magnusson.

I vanlig ordning så finns också årsmötesprotokoll med deltagarlista med i höstnumret.

Till sist glöm inte medlemsavgiften före årsskiftet till plusgiro 618 45 79-8.

Ni som har adressförändringar eller kompletteringar med mailadresser anmäl detta till Åke Olsson, gärna via vår hemsida <http://www.kamratoff.se/>.

En God Jul och Ett Gott Nytt År tillönskas

Jan Sandin
styrelseordförande

Kamratmöte Mälardalen 2012-02-08

Nästa kamratmöte kommer att bli en riktig höjdare. Då möts vi i det nya fina Försvarsfordonsmuseet Arsenalen som ligger strax väster om Strängnäs. Från E 20: Ta avfart 135 till Härad och fortsätt lokalvägen mot Strängnäs
Hemsida www.arsenalen.se

Programmet är under utarbetande

Klockan	Aktivitet	
1430	Samling kaffe	
1500	Förhandlingar pågår med intressanta föreläsare	
	Aktuellt från kamratföreningen	Öv. 1 Jan Sandin
	Visning av Museet	
	Enklare förtäring	

Slutligt program på vår hemsida www.kamratoff.se

Kostnad:

Anmäl dig senast 20 januari.

Via mail kommer jag att verifiera att jag fått din anmälan.

Välkomna!

Kjell-Erik Lindgren, Gräsgatan 31, 749 41 Enköping

Telefon 0171 32329, Mobil 070 2128942

Mail kjell-erik.lindgren@kamratoff.se

Vid anteckningarna och kameran
Bernt Magnusson

Kuggarnas 30-årsjubileum

Den ärevördige kamratförening Kuggarna ur arméverkmästarkursen utexaminerad redan 1981 har träffats igen. Av 26 ursprungliga kamrater kunde 12 uthålliga mästare i olika skeden av sin karriär mötas återigen. Vart tredje år är målet så länge vi orkar – denna gång på Ålandsbåten under nästan ett dygn. Efter åtskilliga ingafflingar har kungliga huvudstaden befunnits vara en lämplig samlingspunkt enär Kuggarna är utspridda över riket. Årets samling består av såväl tidiga avhoppare som senare avtalspensionärer. Hela 5 av 12 mästare äro fortfarande i karriären, tre färre än sistlidna mötet.

På det helt seriösa mötet efter en hyggligt seriös Ålandstigning gjordes även tappra försök att verbalt inkludera tidigare mästare i gemenskapen. Dock saknas två permanent, några kunde inte prioritera bättre och övriga har bara lämnat vaga spår i terränglådan. Givetvis är alla välkomna att delta i nästa möte 2014, då under Kalles ordförandeskap (överlämnat från Roger) och med Hasse som bisittare. Norrland nästa ?

Bakre raden: Lars-Åke Nyttig FMTM, Mats Brattberg Marina basbataljonen, Karl-Erik Eliasson avtalsledig, Roger Johansson FMTS, Roland Skogh K 3, Leif Svensson avtalsledig, Roland Boström avtalsledig. **Främre raden:** Hans Nygren FMLOG, Peter Heibrandt Nordea, Benny Wallin Transportgruppen, Bernt Magnusson avtalsledig, Per –Olov Joanden BAE Systems.

Text Jan Sandin

TIFF *Teknisk Information För Försvarsmaterieltjänsten*

Som jag skrev i inledningen så planerar TIFF för lite nya grepp och jag passar därför på att informera om TIFF och nyheterna här, då jag erfarit att alla inte är så bekanta med hur tidningen produceras och dess bakgrund.

TIFF startades redan 1967 och då stod namnet för Teknisk Information För Flygvapnet. Utgivare var Flygets underhållsavdelning på FMV och jag som jobbade på Arméns underhållsavdelning på 80 - 90-talen minns än våra och Marinens försök att få ge ut motsvarande tidningar.

Varken AUH eller MUH lyckades dock få gehör för detta så när de stora neddragningarna av försvaret började fanns endast TIFF att bygga vidare på, anpassat till de nya förutsättningarna och namnet ändrades därför till nuvarande men med bibehållen förkortning.

Uppdraget att producera TIFF ligger som en av många rader i ett av de största uppdragen som HKV ger FMV. Uppdraget är ”Verksamhetsstöd till FM genomförande av teknisk tjänst” och omfattar totalt ca 700 MSEK och sysselsätter ca 25 handläggare på logistiksidan (resterna av de gamla underhållsavdelningarna) i FMV.

Jag tycker att TIFF idag väl svarar upp mot att vara den breda och proffsiga tidningen som HKV vill ha inom området Teknisk tjänst med fyra utgåvor per år. Vad jag förstår är tidningen också uppskattad av våra medlemmar.

Jag har alltså en plats i redaktionen och kan intyga att ansvarig utgivare och redaktion är mycket välvilligt inställda till KamraToff och vår verksamhet så vi har goda möjligheter att få publicera i tidningen. Så var inte blyga kom igen med uppslag och idéer, på enklaste sätt!

Idag trycks TIFF i ca 7000 ex varav ungefär hälften är prenumeranter med personlig adress och hälften är företag- och organisationsprenumeranter. KamraToff svarar alltså för ca 500 av de personliga prenumeranterna. En del av redaktionsarbetet och skötsel av prenumerations-register köper FMV i sin tur av SAAB.

För kommande nummer planeras en ändring av layout som kommer redan i nr 3/2011. Sedan skall samtliga utgåvor av TIFF allt sedan 1967, digitaliseras och tidningen ska få en egen hemsida som inte läggs i FM intranät utan kan nås av alla på vanliga nätet.

Så fortsatt god läsning!

Text Jan Sandin

Stipendierna för år 2011

I år hade vi lite färre sökande än tidigare och vid senaste styrelsemötet diskuterades åtgärder för att bättre nå vår målgrupp specialistofficerare och yrkesofficerare i teknisk tjänst med information om stipendierna och de unika möjligheter som erbjuds. Informationen via TIFF sköts av KamraToff och informationen direkt ut i FM via intranätet och skrivelser sköts av FMFS.

Handläggare av stipendierna på FMFS är chefssekreteraren Lena Wallin och vi är överens om att söka öka informationen i FM intranät EMIL och direkt till tekniska chefer på förband och skolor. Stipendierna är ju på 20.000 SEK vardera och erbjuder goda möjligheter till att vidga sina erfarenheter och öka sina kunskaper, så vi hoppas på många framtida sökande.

Årets stipendier kommer som vanligt att delas ut under högtidliga former vid FMFS julavslutning 2011 och ett fylligare reportage kommer i TIFF nr 1/2012.

Följande är nominerade:

Stipendiat	Stipendiegivare	Resmål	Ant
Fk Christian Ericsson Ing 2	BAE SYSTEMS	England Studier av am och minröjning	Tidigare studier inom IEDD-mtrl
Kn Mårten Silvanus Marinbasen	SAAB	Canada Utv/forskning inom dykeritjänst	Dykingenjör på FM dyk- och naval-medicinska C (DNC)
Lt Joakim Gustafsson I19	ÅF	NATO-land nätövervakningssystem	Systemtekniker TS 9000
Lt Rikard Gustafsson Sjöstridsskolan	KamraToff	Tyskland CBRN teknik (förr kallat ABC_tjänst)	Skeppsrekniker skyddstjänst på fartyg

Text Jan Sandin

33. NORDISKA MILITÄRA KAMRATFÖRENINGARNAS MÖTE i Oslo-Sessvollmoen 16-19 juni 2011

Jag tror att alla nu känner till att vi är anslutna till SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) som är en paraplyorganisation för de olika militära kamratföreningarna. För mer information se www.smkr.se. SMKR tillsammans med motsvarande organisationer i Norge, Danmark och Finland organiserar vartannat år ett nordiskt möte som roterar mellan länderna. Detta möte har genomförts sedan slutet av 1940-talet och nu var det dags för det 33:e mötet som genomfördes i Norge närmare bestämt i Oslo-Sessvollmoen. Jag hade förmånen att få representera KamraToff vid detta möte med över 200 deltagare. Jag ska försöka ge er några glimtar från en sammankomst präglad av de olika deltagande länderna och traditionerna.

Traditioner och högtidligheter

Det var första gången jag var med på en sådan här begivenhet och jag var nog inte beredd på att det skulle vara så mycket högtidligheter och minnesceremonier. Men med lite eftertanke så inses att alla nordiska länderna har bittra erfarenheter från andra världskriget, men att Sverige ändå var förskonat från ockupation och av krig i det egna landet. Minnena från denna tid har alltså naturligt en annan tyngd i Norge, Danmark och Finland och högtidlighålls också där mer påtagligt än vad vi kanske gör i Sverige.

Mötet öppnades med Gardeskåren och flagghissningar vid vår förläggning på Sessvollmoens läger utanför Oslo. Mycket stämningsfullt och pampigt.

Efter transport till Oslo genomfördes kransnedläggning och fältandakt på fästningsplatsen vid Akershus. Därefter följde en av resans definitiva höjdpunkter, marsch i centrala Oslo med fanor och stor musikkår i spetsen.

OSLO

På väg upp mot Karl Johan i vackert väder och med entusiastiska åskådare

Veteranmarschens belöning visade sig vara en pampig mottagning i rådhuset med borgmästaren (kommunfullmäktiges ordförande) i spetsen.

Efter tal, mingel med tilltugg och bubbel, fick vi uppdelade i grupper, en fin guidning av rådhuset. Oslo Rådhus tycker jag är en modernare upplaga av Stockholms stadshus men naturligtvis med norsk nationalkaraktär och mycket sevärt.

Oslo Rådhus har en imponerande arkitektur, här en interiör från stora hallen

Under mötet fick vi också via buss en fin guidning runt i Oslo och en närmare presentation av ett urval av de förnämsta begivenheterna.

Vigelandsparken med sina fantastiska skulpturer i granit och brons är skulptören Gustav Vigelands livsverk. Det är ett måste när man är i Oslo, särskilt en vacker sommardag

En ny och imponerande upplevelse (åtminstone för mig) är nya konserthuset i Oslo

Sessvollmoen

Vi var förlagda på Sessvollmoen som ligger nära Gardermoen, Oslos flygplats. Här ligger norska Försvarets Kompetenscenter för Logistik (FKL), enligt min uppfattning ungefär jämförbart med vårt trängregemente. Här utbildas mekaniker, sjukvårdare, transportörer, amunitionsröjare, hundförare etc, ja i princip allt som kan hänföras till logistikområdet.

Norge var lite tidigare än Sverige med att skapa en logistikorganisation med verkstäder förråd och försörjning gemensamt i försvaret. FLO (Försvarets Logistik Organisation) motsvarar vårt FMLOG och man kan väl säga att FKL försörjer FLO med kompetenser.

På Sessvollmoen fick vi en gedigen genomgång av det norska försvaret idag och framtida utveckling. Verksamhet och struktur påminner mycket om Sveriges men Norge är ju sedan länge ett NATO-land och värnplikten är kvar. Av ca 60.000 värnpliktiga, även kvinnor är pliktiga, väljs ca 25.000 ut för tjänstgöring. Försvarsbudgeten är på ca 40 miljarder NKR, alltså ungefär lika stor som vår.

På Sessvollmoen förevisades olika verksamheter av värnpliktiga, kadetter och unga officerare i olika roller, här avancerad bärgningsutrustning för den tekniska tjänsten

Modern utrustning för ammunitionsröjning

Trandumskogen

Efter kriget avslöjades vad många misstänkt att tyskarna hade använt ett av sina skjutfält för att göra sig av med motståndsmän och även krigsfångar. Ett antal massgravar innehållande ca 200 offer grävdes fram i anslutning intill en anläggning för utprovning av pansarvärnsvapen och finns kvar som ett kusligt minne från denna tid. Vid vårt besök Trandumskogen för en kransnedläggning vid monumentet som hedrar offren förstärktes den kusliga stämningen av ett ihållande regn.

Kransnedläggning vid monumentet som hedrar offren i Trandumskogen

PS

Ja det här var några glimtar från tre intensiva dagar med ett mycket intressant program och trevligt umgänge med nordiska bröder och några systrar. Många tillfällen fanns till personliga kontakter, inte minst på mässen, och vid en mycket fin högtidsmiddag med många tal från de deltagande länderna.

Nästa möte blir 2013 med Finland som värdland det blir nog väl så intressant.

År 2012 är det nationella möten så vi får väl se vad SMKR hittar på och vem som ska få lyckan att representera oss då. Jag är mycket nöjd med att jag fick den här möjligheten av KamraToff.

Text Jan Brolin, sekreterare

Årsmöte 2011-05-10 (1 bilaga)

Plats: Flygvapenmuseum, Malmen/Linköping

Före mötets öppnande gav Jan Sandin en kort presentation över av styrelsen kända medlemmar som avlidit under verksamhetsåret. En tyst minut hölls för Rolf Gülich, 98 år, Göteborg.

- 1. Mötets öppnande.** Kl 13.40 öppnade ordföranden mötet och hälsade deltagarna välkomna.
- 2. Val av mötesordförande.** Mötet föreslog sittande ordförande, Jan Sandin, som fortsatte leda mötet.
- 3. Val av mötessekreterare.** Mötet föreslog sittande sekreterare, Jan Brolin, som förde mötets protokoll.
- 4. Val av två justerare, tillika rösträknare.** Mötet föreslog Kjell-Erik Lindgren och Jan-Olow Larson vilka valdes.
- 5. Fastställande av dagordning och deltagarförteckning.** Föreslagen dagordning fastställdes. Närvarokontroll genomfördes och 73 medlemmar var närvarande (se bilaga). Dessutom deltog den nytilträdde C FMST, Lennart Axelsson, som ännu ej hunnit bli medlem.
- 6. Fråga om mötets behöriga utlysning.** Utlysning hade skett i vårnumret av KamraT Nytt med utgivningsdatum 2011-03-11. Det fastställdes att mötet var utlyst enligt stadgarna.
- 7. Behandling av fullmakter.** Några fullmakter hade inte lämnats in varför punkten utgick.
- 8. Styrelsens verksamhetsberättelse samt resultatrapport för 2010.** Verksamhetsberättelse och Resultatrapport var publicerade i vårnumret av KamraT Nytt och kommenterades därför endast kortfattat av sekreteraren respektive kassören. Mötet hade inga frågor kring dessa varför de lades till handlingarna.
- 9. Revisorernas berättelse.** Revisionsberättelsen föredrogs av Rune Wahlström Revisorerna föreslog att resultaträkningen och balansräkningen fastställs samt att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2010-01-01--12-31.
- 10. Resultat- och balansräkning för 2010.** Mötet fastställde resultat- och balansräkningen för 2010.
- 11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.** Mötet beviljade styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2010.
- 12. Fastställande av verksamhet och budget intill årsmötet 2012 samt plats för detta.** Styrelsen föreslog bibehållen inriktning av verksamheten, innebärande bl a genomförande av 3 styrelsemöten och årsmöte med kamratträff, samt oförändrad årsavgift á 125 kr. Styrelsens förslag antogs.

Mötet antog styrelsens förslag att förlägga nästa årsmöte till försvarsmaktens enheter i Göteborg med genomförande 2012-05-08--10. Harry Johansson har tagit på sig samordningsansvaret och svarar, tillsammans med Christer Lagert m fl, för detaljplaneringen.

- 13. Fråga om beslut angående stipendier 2011.** Då endast 5 ansökningar inkommit inom ordinarie ansökningstid föreslogs att styrelsen skulle hantera ärendet vidare i samband med ett styrelsemöte i september. Mötet antog styrelsens förslag.
Ordföranden orienterade om att stipendiestadgarna inte överensstämmer fullt ut med försvarsmaktens nya personalförsörjningssystem och att stadgepunkt 2 - "Stipendiet skall företrädesvis tilldelas aktiv teknisk officer av kaptens grad" - skall strykas.
Då det förelegat tveksamhet huruvida "gamla" ansökningar legat kvar inför framtida stipendietilldelningar beslutade mötet att förtydliga att förnyade ansökningar skall insändas varje år.
- 14. Försvarsmaktens utredning avseende kamratföreningar.** Ordföranden informerade om försvarsmaktens remiss avseende hur man skall stödja det stora antal kamrat- respektive veteranföreningar som finns idag. Försvarsmakten vill skapa enhetliga regler för stöd till - och engagemang i denna verksamhet. Ärendet hanteras vidare av styrelsen.
- 15. Val av föreningsordförande och styrelseordförande intill årsmötet 2012.** Eftersom Försvarsmakten ännu inte fastställt regler enligt § 14 förklarade Lennart Axelsson att han, som nyligen tillsatt innehavare av befattningen C FMST, tillsvidare kan åta sig rollen som föreningens ordförande. Valberedningens förslag till styrelseordförande var återval var Jan Sandin. Han valdes enhälligt.
- 16. Val av fyra styrelseledamöter och en suppleant.** Ledamöter i tur att avgå var Åke Olsson, Kjell-Erik Lindgren, Kaj Sandström och Stig Jarring. Samtliga omvaldes.
Suppleant i tur att avgå var Jan-Inge Elofsson. Jan-Inge hade av sagt sig vidare uppdrag och som efterträdare valdes Niklas Jörnsby.
- 17. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.** Per-Arne Öhman och Rune Wahlström omvaldes som ordinarie revisorer. Claes-Göran Paulson omvaldes som suppleant och som ersättare för Gustaf Ankarcrona, som av sagt sig vidare suppleantuppdrag, valdes Håkan Schweitz.
- 18. Val av tre ledamöter i valberedningen varav en sammankallande.** Då Niklas Jörnsby invalts i styrelsen antog mötet förslaget att han skulle ersättas av Anders Carlsson, FMST. Jan-Erik Lövgren och Jerker Westdahl omvaldes. Anders Carlsson är sammankallande.
- 19. Övriga frågor och mötets avslutning.** Ordföranden uppmanade mötesdeltagarna att bidra med artiklar till såväl TUFF som KamraT-Nytt. Han meddelade även att den avgående föreningsordföranden, Mats Klintäng som tyvärr inte kunde delta i årsmötet, kommer att avtackas i ett senare sammanhang.
Efter att Sven Ahlgren framfört mötets tack till styrelsen för den genomförda verksamheten förklarade ordföranden mötet avslutat och slog klubban i bordet kl 14.25

Jan Sandin
Ordförande

Jan Brolin
sekr

Justeras:

Kjell Erik Lindgren

Jan-Olow Larsson

DELTAGARFÖRTECKNING, Årsmöte 2011-05-10**Bilaga till Årsmötesprotokoll**

Sven Ahlgren	STOCKHOLM	Krister Koch	LILLA EDET
Gustaf Ankarcrona	SOLNA	Bo Lagerfalk	ÄRLA
Lennart Augustinius	ENEBYBERG	Christer Lagert	HISINGS KÄRRA
Reinhold Berg	BENGTSFORS	Jan-Olow Larson	DOMSJÖ
Sven Bertilsson	UPPSALA	Håkan Linde	TÄBY
Bror-Eric Blomqvist	KRISTINEHAMN	Kjell-Erik Lindgren	ENKÖPING
Sven Bohlin	SÄVEDALEN	Anders Ljungberg	TÄBY
Roland Boström	KRISTINEHAMN	Åke Ljungberg	SÖDERTÄLJE
Jan Brolin	ÖSTERSUND	Sven-Eric Lundin	SOLNA
Lars A Burman	NYKÖPING	Bernt Magnusson	BJÖRNEBORG
Bengt Bursjö	LINKÖPING	Ingemar Moberg	SÖDERTÄLJE
Christer Carlsson	ÖSTERSUND	Karl-Erik Niklasson	KRISTINEHAMN
Lennart Claeson	BODEN	Bengt Nilsson	MANTORP
Bo Ekholm	FLEN	Birger Norgren	NORRKÖPING
Ante Eriksson	VRETA KLOSTER	Birger Ohlsson	UMEÅ
Thomas Eriksson	MJÖLBY	Per-Erik Olofsson	BORLÄNGE
Jan-Christer Forss	KÅGE	Anders Olsson	VÄNNÄSBY
Jan-Erik Fredlund	STRÄNGNÄS	Åke Olsson	VALLENTUNA
Rune Gunnarsson	JÖNKÖPING	Claes-Göran Paulsson	ÅKERSBERGA
Stefan Hansson	NYHAMMAR	Gunnar Persson	BRUNFLO
Kurt Hauptmann	LULEÅ	Thor Petersson	BLOMSTERMÅLA
Göte Hellström	TÄBY	Ulf Rydberg	ÖRSUNDSBRO
Lennart Hjelte	NYKÖPING	Håkan Samelius	LIDINGÖ
Stig Holgerstrand	LJUNGSBRO	Bo Sandberg	SÖDERTÄLJE
Ulf Holmberg	GÄVLE	Jan Sandin	STRÄNGNÄS
Anders Högberg	ÄLVDALEN	Kaj Sandström	ÖSTERSUND
Lars Jansson	FINJA	Håkan Schweitz	LINKÖPING
Stig Jarring	ÅKERSBERGA	Per Stenklint	SÄVEDALEN
Harry Johansson	VARBERG	Göran Sundmar	KARLSKOGA
Maths Johansson	KUNGSÄNGEN	Urban Sundqvist	VIMMERBY
Christer Jolsäter	HÄSSLEHOLM	Lars Svanström	KRISTIANSTAD
Bengt Josefsson	KIRUNA	Göran B:Son Uller	LINKÖPING
Jan Erik Jönsson	FUNÄSDALEN	Rune Wahlström	KUNGSÄNGEN
Niklas Jörnsby	HALMSTAD	Per Wyholt	SÄVEDALEN
Lars Karlsson	UMEÅ	Staffan Wyke	ÄLMHULT
Mats Karlsson	KRISTINEHAMN	Lars Öberg	ÖSTERSUND
Tomas Knutsson	ÖREBRO		

Försvarets Dag i Optand 2011

Av Karl-Evert Englund

Den 30 juni 2005 lades de sista militära förbanden i "garnisonsstaden" Östersund ner. A 4 lades ner redan 1997, och den 30 juni 2005 gick de återstående förbanden i graven I 5, ATS och F 4. Därmed var Östersunds garnison i det närmaste uttraderad.

Kvar är en liten men betydelsefull militär enhet som så småningom fick namnet "**Fältjägargruppen**", med ansvar för organisation och utbildning av hemvärnet och numera också rekrytering och grundutbildning av soldater ute på F 4 området. Fältjägargruppen är en del av regementet I 19 i Boden.

På regementena genomfördes årligen vad som kallades "**Regementets Dag**" i anslutning till respektive kasernområde eller ute i bygderna på en centralort. Det var ett sätt att ge anhöriga och ortsbefolkning en uppfattning om den militära utbildningen och miljön.

Efter garnisonens nedläggning tog de militära kamratföreningarna tag i det museala arvet och byggde i samarbete med Jamtli upp ett gemensamt utställningsområde vid Optands flygfält, där Flyg- och lottamuseet och Veteranbilklubben redan fanns. Det invigdes i juni 2010 under namnet **Teknikland**. Sammanhållande för den militära delen blev **Militärmuseiföreningen (Milmus Z)**.

I april 2011 tog Milmus Z beslutet att ta upp de gamla traditionerna med "Regementets Dag" och under sommaren anordna en "**Försvarets Dag**" på Teknikland i Optand. Det skulle då ske under ledning av Fältjägargruppen, med stöd av moderregementet I 19 i Boden.

Hemvärnet, lottorna och Hemvärnets musikkår var självskrivna aktörer, men även de "civila" organisationerna ute i Optand, flyg-, modellflyg-, fallskärmsklubben och veteranbilklubben borde naturligtvis vara med för att bredda utbudet. De ställde villigt upp, och datum fastställdes till lördagen den 13 augusti.

Utställningsområdet från luften. Foto:Hans Häggmark

Lördagen den 13 augusti bjöd på strålande solsken. Öppnandet skedde klockan 1100 vid fältkanten. Som estrad tjänstgjorde ett terrängbilsflak och Fältjägargruppens högtalaranläggning svarade för ljudet. Hemvärnets musikkår spelade samlingsmusik, och fanförarna från kamratföreningar och hemvärn marscherade in.

Hemvärnets musikkår. Foto: Anders Ericsson

Den nytilträdde **chefen för Fältjägargruppen**, överstelöjtnant Mikael Johansson, hälsade välkommen till denna första Försvarets Dag. Han betonade att försvaret är en hela svenska folkets angelägenhet, att vi faktiskt har ett litet försvar kvar här i Östersund, och att vi också utgör en viktig rekryteringsgrund för internationella insatser.

Tekniklands VD Lowissa Mannerheim hälsade välkommen till Teknikland. Hon underströk vikten av ett nära samarbete mellan alla föreningarna i Teknikland och uttryckte förhoppningen att Försvarets Dag skulle bli ett årligt inslag i verksamheten.

På estraden Lowissa Mannerheim och Mikael Johansson. Längst till höger KamraToffs representant Jan Ågren som representerade f.d.ATS i garnisonen. Foto: K-E Englund.

Representanter för de fyra kamratföreningarna, Hemvärnet och Jämtlands fältartilleri lämnade en kort presentation av sina föreningar, avslutade med att musikkåren spelade en "kortversion" av respektive regementsmarsch. Chefen för Fältjägargruppen gav en kort information om dagens program och beordrade invigningssalut med Jämtlands fältartilleri.

Jämtlands fältartilleri ger salut. Foto: Östersund photography

Ett späckat program väntade i utställningshallar och på flygfältet. Alla utställningslokaler var naturligtvis öppnade och bemannade med husvärdar. Rekryteringsinformation gavs om Försvarsmakten, Hemvärnet och internationella uppdrag.

En livs levande **afganistansoldat** – Erik Bengtsson - i full stridsmundering vandrade omkring bland publiken och väckte stort intresse.

Olika årgångar av soldater Erik Bengtsson och Mikael Andersson, JFA. Foto Anders Ericsson

Fältjägargruppen utbildar f n 20 rekryter av båda könen ute på F 4/Frösö Park, vilka kommer att gå direkt in i hemvärnsbataljonen. Några kommer att söka som fast anställda yrkessoldater, specialist-officerare eller officerare och kommer att ingå i framtida internationella uppdrag. De besökte Försvarets Dag och väckte positivt intresse i sina uniformer.

Hemvärnet är inte längre några gamla gubbar i kommissuniform m/39 med knarriga gamla läderkängor och damasker, gevär m/96 och ammunitionsbälte runt en svällande mage – nej, det är män och kvinnor i sina bästa år. Medelåldern är under 30 i insatskompanierna och hemvärnsunderrättelsekompaniet. Alla har modern personlig utrustning med bland annat fältuniform m/90 och AK 4 med rödpunktssikte. Insatskompanierna tar sig fram med bandvagn 206.

Hemvärnet i Jämtland/Härjedalen är organiserat i en bataljon med två insats-, ett underrättelse- och två bevakningskompanier. Delar av bataljonen kan efter bara några timmar sättas in i både skarpa militära insatser och hjälpinsatser för samhället.

Hemvärnet är en ovärderlig tillgång som hjälp vid skallgångar, översvämningar, skogsbränder och andra samhällsinsatser.

Det moderna hemvärnet i strid . . . . .

. . . . och i fred

Foto Fältjägargruppen

I hemvärnsförbanden ingår också lottor med administrativa uppgifter och som förplägnadslottor mm. **Lottamuséet** har för övrigt genomgått en rejäl ansiktslyftning.

Fältkøket med lottachefen Eva Bengtsson. Foto:Fältjägargruppen

Flygsimulatorn i Flygmuséet var i gång hela dagen, och **Viggenhallen** var som vanligt välbesökt med sina olika versioner av Viggen.

”Fallskärmsgungan” i Viggenhallen drar alltid barnen till sig. Foto Teknikland

På fältet och i luften var det hela dagen uppvisningar av flygklubben som också gav provlektioner med SK 50, modellflygplan med otroliga flygkonster, segelflyg och fallskärmshoppning

I Kronans konferensrum visade förre I 5-chefen Ingvar Gustafsson sitt intressanta bildspel om **garnisonen och dess byggnaders historia**.

Ett **bokloppis** av sällan skådat format hade Jan-Anders Jacobsson dukat fram i Garnisonen. Där kan verkliga fynd göras av böcker från alla nedlagda regementsbibliotek i f d milo NN.

Veteranbilklubben lockade många besökare med sin fasta utställning och som nytt tema för året bilburen camping i alla former från mitten av 1900-talet.

Restaurang Kronan var naturligtvis öppen hela dagen och var flitigt anlitad.

Avslutningsvis kan konstateras att det blev en mycket lyckad premiär för Försvarets Dag i Optand, vilket också återspeglades i uppmärksamheten från massmedia.

Styrkan ligger i att Tekniklands alla utställningar och kamratföreningar, civila som militära, på marken och i luften, ger en bredd av upplevelser som är unik och som kan tilltala alla kategorier av besökare, unga som gamla.

Det här var den första Försvarets Dag i Optand – inte den sista!

Traditionsrum på FMTS.

Text: Harry Johansson

Entrén till förbandsmuseet finns vid matsalen på FMTS

Det förbandsmuseum som funnits sedan F14-tiden har fått fyra nya rum att disponera som traditionsrum. Två av dessa skall användas för en utställning som visar var och hur armén utbildade teknisk personal innan FMTS bildades. Syftet är främst att ge elever och lärare en uppfattning om bakgrund och utveckling till dagens verksamhet vid skolan. Begränsat utrymme ger begränsade möjligheter att visa gammal utbildningsmateriel, som förr ofta var mer skrymmande än i dag.

Chefen för FMTS målsättning är att utställningen skall öppnas andra halvåret 2012. Underlag med bilder har sammanställts av författaren till dessa rader.

Nytagen interiörbild

